

**Медицина қызметкерлерінің
денсаулығына қауіп төндіретін
қауіптер. Негізгі ұғымдар,
классификация.
Алдын алу шаралары**

1. Медицина да қауіп дегеніміз не ?
2. Тәуекелдерді басқару жүйесінде қолданылатын негізгі терминдер мен анықтамалар.
3. Тәуекелдерді басқарудағы практикалық іске асыру
4. Қауіптердің классификациясы
5. Тәуекелдер медициналық көмек көрсету үдерісімен байланысты болуы мүмкін?
6. Көмекші процестердің тәуекелдері байланысты болуы мүмкін ?
7. Шет елдегі жағдай қалай ?
8. Жұмыстардағы қауіптерді анықтау ?
9. Қауіп салдардың ауырлығын анықтау ?
10. Психологиялық қауіп ?

Жоспар :

Қауіп, тәуекел

Тәуекел (қауіп) - берілген тәуекел объектісіне зиян келтіретін оқиға немесе кездейсоқ оқиғалар тобы.

Оқиғаның кездейсоқ басталуының ерекшелігі-оның пайда болу уақыты мен орнын дәл анықтай алмау .

ХАЛЫҚ ДЕНСАУЛЫҒЫ ЖӘНЕ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ ЖҮЙЕСІ ТУРАЛЫ

Қазақстан Республикасының 2020
жылғы 7 шілдедегі № 360-VI ҚРЗ
Кодексі

- 1. Техногендік тәуекелдер-бұл адамның экономикалық қызметімен байланысты тәуекелдер (мысалы, қоршаған ортаның ластануы).**
- 2. Табиғи тәуекелдер-бұл адамның іс-әрекетіне тәуелді емес тәуекелдер (мысалы, жер сілкінісі).**
- 3. Аралас тәуекелдер-бұл табиғи сипаттағы оқиғалар болып табылатын, бірақ адамның экономикалық қызметімен байланысты тәуекелдер (мысалы, құрылыс жұмыстарымен байланысты көшкін)**

Тәуекелдерді басқарудағы практикалық іске асыру тұрғысынан 5 негізгі кезең бөлінеді

- 1) қауіптер мен қауіптерді анықтау;
- 2) кімнің және ненің зақымдалуы мүмкін екенін және қалай болатынын бағалау және анықтау;
- 3) тәуекелді бағалау және сақтық шараларына қатысты шешімдер қабылдау;
- 4) Құжаттамалық тіркеу және енгізу
- 5) тәуекелдерді басқару жүйесін қайта қарау және жаңарту

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІНДЕ ҚОЛДАНЫЛАТЫН НЕГІЗГІ ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР.

Пациенттердің қауіпсіздігі (patient safety) - емдеу процесінде қолайсыз нәтижелердің немесе зақымданулардың алдын алу немесе олар орын алған жағдайда зиянды азайту (АҚШ пациенттерінің Ұлттық қауіпсіздік қоры)

Оқиға, оқиға (оқиға) - бұл науқасқа немесе медициналық қызметкерлерге, соның ішінде өлімге, мүгедектікке, зақымдануға, ауруға және т.б. зиян келтіруге әкелетін күтпеген және күтпеген оқиға [1]

.

Қолайсыз оқиға (adverse event) - медициналық көмек көрсетумен байланысты пациенттің денсаулығына зиян (барабар емдеу жағдайында бұрыннан бар аурудың немесе жарақаттың асқынуымен емес [1])

Қате (қате) - оқиғаға әкелген ақаулар, олқылықтар, қателер, бұзушылықтар [1].

Қауіпті жағдай немесе сырғанау (nearmisses) - медициналық қызметкерлердің әрекеттері немесе әрекетсіздігі науқасқа зиян келтіруі мүмкін, бірақ бұл уақытында қабылданған алдын алу шараларының нәтижесінде немесе жай ғана бақытты кездейсоқтықтың арқасында болған жоқ [1].

- **диагностикалық (дұрыс емес диагностика тәуекелдері, ақпараттық өзара іс-қимыл ақаулары және т. б.);**
- **емдік (хирургиялық емдеу тәуекелдері, фармакотерапия тәуекелдері, мамандардың өзара іс-қимылы және медициналық көмек көрсетудің сабақтастығы тәуекелдері, асқынулар мен жағымсыз дәрілік реакциялардың даму тәуекелдері);**
- **оңалту (оңалту ақаулары);**
- **пациенттің медициналық көмек көрсетуде болуы стационарда (құлау, жағымсыз оқиғалардың пайда болуы).**

**ТӘУЕКЕЛДЕР
МЕДИЦИНАЛЫҚ
КӨМЕК КӨРСЕТУ
ҮДЕРІСІМЕН
БАЙЛАНЫСТЫ
БОЛУЫ МҮМКІН?**

- қаржы (қаражаттың жетіспеушілігі, мерзімінде есеп бермеу);
- материалдық ресурстармен қамтамасыз ету (қажетті дәрі-дәрмектердің болмауы, электр энергиясының, судың өшуі);
- науқастарды тамақтандыру (сапасыз тамақ өнімдері, кідірістер, тамақтан улану);
- мекемені тазарту (сапасыз тазалау, ауруханаішілік инфекциялардың пайда болуы) және т. б.

Көмекші процестердің тәуекелдері байланысты болуы мүмкін ?

Шет елдегі жағдай ?

- Шотландияда пациенттердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін пациенттердің қауіпсіздігі жөніндегі ұлттық агенттік (National Patient Safety Agency, NPSA) және сапаны жақсарту жөніндегі агенттік (NHS Quality Improvement Scotland, NHSQIS) жұмыс істейді. Мұндай қауіпсіздік агенттіктері басқа Еуропа елдерінде де құрылған. Мұндай агенттіктердің міндетіне инциденттердің мониторингі жүйесін қолдау және жетілдіру, пациенттердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету тәжірибесін тарату (қауіпсіздік бойынша бюллетеньдер шығару), әдістемелік ұсынымдарды басып шығару және қайта қарау, семинарлар өткізу кіреді.

Тәуекелдерді басқару көпсалалы міндет болып табылады және медициналық мекемеде жұмыс істейтін барлық мамандарды қамтиды: дәрігерлер, медбикелер, зертханашылар, медициналық инженерлер, әкімшілер және т.б. медициналық көмектің қауіпсіздігі туралы маңызды ақпарат көзі пациенттер болып табылады. Атап айтқанда, олар белгілі бір ақаулар туралы хабарлау арқылы фармакотерапияның қауіпсіздігін қамтамасыз етуге көмектесе алады. Пациенттер медициналық мекемеде толық, жанашырлықпен кешірім сұраса, өз қателіктері үшін онда олар, қателіктерге төзімдірек болатыны көрсетілген .

**ЖҰМЫС БЕРУШІ ЕҢБЕК ҚЫЗМЕТІНІҢ СИПАТЫН
ЕСЕПКЕ АЛУ КЕЗІНДЕ ЖҮЙЕДЕ ЖЕТКІЛІКТІ
МӨЛШЕРДЕ БОЛУҒА ТИІС ЕҢБЕКТЕГІ, ЖҰМЫС ҮЙ-
ЖАЙЫНДАҒЫ, ӨЗГЕ ДЕ ЖҰМЫСТАРДАҒЫ
ҚАУІПТЕРДІ АНЫҚТАУ ЖӘНЕ СӘЙКЕСТЕНДІРУ**

Бұл жағдайда мыналарды ескеру қажет:

- 1. Жазатайым оқиға және денсаулықтың өзге де жоғалу қаупі;
- 2. Анықталған жазатайым оқиғалар, кәсіптік аурулар және туындаған аурулар еңбек жағдайлары, сондай-ақ қауіпті жағдайлар;
- 3. Қызметкердің Жасы, жынысы, кәсіби деңгейі және басқа да жеке сипаттамалары;
- 4. Еңбек жүктемесінің деңгейлері;

ҚАУІП САЛДАРДЫҢ АУЫРЛЫҒЫН АНЫҚТАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ

1	<p>Шамалы оқиға қысқа мерзімді ауруды немесе денсаулықтың бұзылуын тудырады, ол медициналық көмекке жүгінуді білдірмейді. Мүмкін болмауы мүмкін жұмыста үш күннен артық емес. Мысалы, бас ауруы немесе көгеру.</p>
2	<p>Орташа маңызды оқиға айтарлықтай және ұзақ әсер етеді. Образды ұсынады медициналық көмекке жүгіну. Жұмыста 3-тен 30 күнге дейін болмауды тудырады. Мысалы, кесілген жара немесе жеңіл күйік.</p>
3	<p>Ауыр оқиға тұрақты және тұрақты зақым келтіреді. Стационар ұсынады нарықтық емдеу және жұмыста 30 күннен артық болмауды тудырады. Мысалы, байсалды кәсіптік аурулар, тұрақты еңбекке жарамсыздық немесе өлім.</p>

Тәуекелдерді басқару жөніндегі іс-шараларпсихологиялық
шамадан тыс жүктеме

Психологиялық әл-ауқатқа ықпал етуге болады, мысалыіс-
шаралар:

1. Барлық персонал ортақ еңбектің мақсаттары мен міндеттеріне бірдей көзқараспен қарайды.
2. Еңбек бөлінісі әділ және айқын.
3. Қызметкерлер өз міндеттері мен жауапкершіліктерін біледі.
4. Қызметкерлердің өз жұмысына әсер ету мүмкіндігі.
5. Ескерту ашық және жан-жақты.
6. Жұмыстан сіз қайтарым мен қолдау ала аласыз.
7. Бастықтар мен персоналдың өзара іс-қимылы ашық және сенімді

<https://www.youtube.com/watch?v=I7YQwmHwjGo>

риски в медицине